

Lærer Flemming Wraae, Højer, en af bogens forfattere i netop det område, hvor Højer Sluse-station lå. (Foto: Arne Flemming).

På sporet af nedlagt bane

To Højer-lærere, Flemming Wraae og Steen Thunberg, har gravet i arkiverne og det er der kommet en interessant bog ud af: »70 år med Højerbanen«.

AF JOHN PILEGAARD

HØJER: To Højer-lærere, Fleming Wraae og Steen Thunberg, har udgivet en bog om den nedlagte Højerbane fra Tønder til Højer Sluse. Et værk, der nu er i handelen og vrimler med interessante oplysninger – ikke kun om selve banen og dens forhistorie – men også er et stykke vægtigt Højer-historie.

Steen Thunberg arbejder i dag i Grønland, men Flemming Wraae kan fortælle, hvordan man får ideen til at skrive en bog om en nedlagt jernbane.

– I 1992 kunne Højerbanen have fejret 100 års jubilæum, hvis den havde fået lov at fortsætte. Nu blev det kun til 70 år. Men dette stykke jernbanehistorie vakte vor interesse og nysgerrighed. Hvad var banens baggrund, hvor havde den gået, hvilken betydning fik den for området, og hvilket materiel kørte på skinnerne. Vi

begyndte så småt at samle oplysninger om banens 70-årige historie i 1990. I 1993 blev vi opfordret til at skrive et mindre indlæg i Jernbanehistorisk Årbog for 1995 i anledning af 75-året for Genforeningen, siger Flemming Wraae. Men det viste sig, at det materiale, vi havde fået indsamlet, var så omfattende, at det gav os mulighed for at skrive Højerbanens historie i en blanding af faktiske forhold, autentiske begivenheder og lokale anekdoter om jernbanelinjen på 13,3 km. Flemming Wraae siger, at det har været spændende og interessant arbejde.

Målet med bogen

– Målet var at skrive en bog, der havde bud til lokalsamfundet og som også skulle kunne sælges.

– Vi har selv udgivet bogen og fået den trykt i 1000 eksemplarer. Prisen er 95 kroner, og den kan købes hos boghandlerne i Tønder, i Bikuben, Sydbank og Møllekiosken i Højer. Vi har satset omkring 26.000 kr. på projektet, siger Flemming Wraae.

Bogen har altså været undervejs i nogle år, men Flemming Wraae siger, at det er utroligt spændende at grave ned i kildematerialet.

– Det har betydet mange rejser til

forskellige arkiver, såvel i Tyskland som i Danmark. Materialet har ikke altid været lige let tilgængeligt. Meget er skrevet på tysk og med krøllebogstaver, men det er alligevel gået godt. Selvfølgelig er arbejdet ikke noget at snakke om. Men at finde frem til kildematerialet og den øvrige research har været svær, fortæller han.

Materialet bevares

De to lærere har begge interesse i jernbaner og tog. Da de skrev bogen blæste de på deres respektive specialer. Det Steen Thunberg viste noget om skrev Flemming Wraae og omvendt. Grunden var, at teksten skulle være forståelig og ikke blev for gennemsvaret af ekspertviden.

De mange historiske fotos, der fylder bogen er lavet i kopier af Elise Rahbek, Inn-Foto i Højer. Alt det baggrundsmateriale, der har ligget til grund for bogen, afleveres nu til Lokalthistorisk Arkiv i Højer, så det bevares for eftertiden. Men nu ligger bogen der, og den er læseværdig.

Værket er på 63 sider. Det bemærkelsesværdige for bogen er, at den er spækket med originale klip fra datidens aviser, der har berettet om hele forløbet i banens bygning. Alle problemerne med planlægningen er fyldigt

beskrevet, og billederne fortæller historie. Ikke mindst billederne af de prægtige stationsbygninger i Møgel-tønder, Højer og ved Højer Sluse vækker nostalgien fra dengang, da i tusindvis af badegæster tog toget fra Tønder til Højer for at tage til Sild på bade- og rekreationstur. Det skete med fladbundede skibe, som udgik fra havnen i Højer, der dengang var stor.

Arbejdet med Højerbanen blev igangsat i 1891, og den 1. juni året efter var man klar med køreplanen. Der var seks daglige afgang tur-retur. I badesæsonen fra 15. juli til 25. september kørte der hver dag et iltog mellem Tønder og Højer uden stop. Toget afgik fra Tønder kl. 11.23 og var ved Højer Sluse-station kl. 11.45. Fra Højer kørte toget igen kl. 15.15 og var i Tønder 15.37.

Efterhånden som tiden gik, sygnede den stolte Højerbane stadig mere hen. DSB fik af Folketinget tilladelse til at nedlægge banen 1. april 1962.

Højers daværende borgmester J. Jensen forsøgte forgæves at redde banen ved henvendelse til trafikministeren, men sagen var afgjort.

Entreprenør O. Jordt, Tønder, begyndte sidst i 1962 at fjerne skinnerne. I løbet af tre måneder var arbejdet færdigt, Højerbanens tid forbi. Nu genopstår den i de to Højer-læreres bog.

Det samlede personale opstillet foran den statelige Højer Sluse-jernbanestation i 1912. Inde i Højer by lå en lige så flot jernbanestation.

Det var et stort syn, når damplokomotivet kørte ind på Højer Station som her.